

W numerze między innymi :

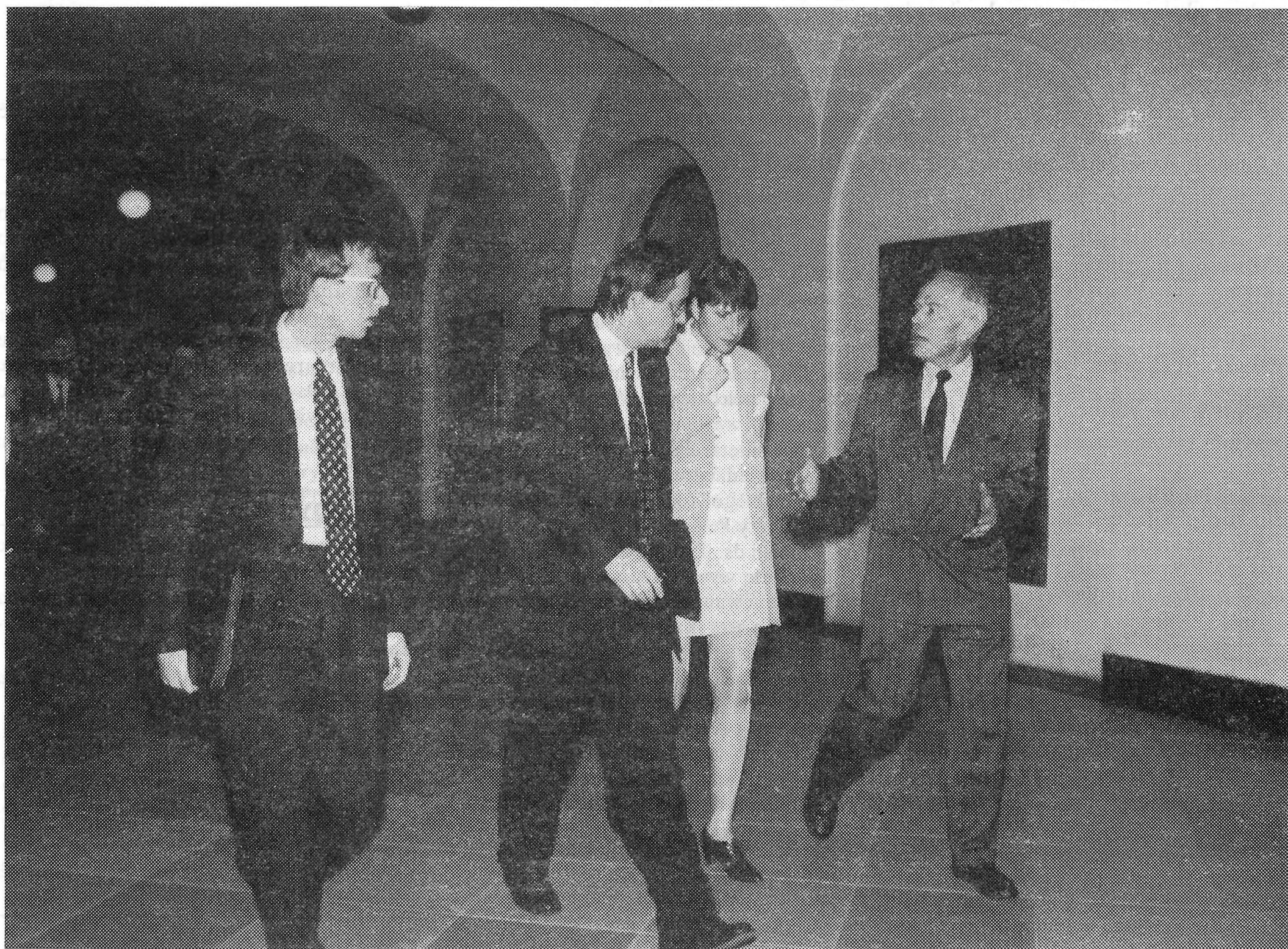
☐ Prywatyzacja po czesku s. 1,7	☐ Wieści z wydziałów s. 6,7
☐ Sprawozdanie z posiedzenia Senatu s. 3	☐ Konferencja historii techniki s. 6
☐ Nauka Polska naukometrycznie s. 4,5,7	☐ Zaproszenie do Szkoły Bussinessu s. 8

Przyzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Nr 50

1-15 maja 1995

fot. K.Mazur

Gość z Czech

21 kwietnia gościł na Politechnice Wrocławskiej Minister d/s Prywatyzacji Majątku Narodowego w rządzie Republiki Czeskiej Jiri Skalicki. Jest on również wiceprzewodniczącym Obywatelskiego Sojuszu Demokratycznego (ODA) – ugrupowania tworzącego koalicję rządzącą.

Na zaproszenie JM Rektora Politechniki Wrocławskiej gość wygłosił otwarty wykład na temat procesu prywatyzacji w

Republice Czeskiej.

Transformacja ekonomiczna w Republice Czeskiej oparta została na założeniu, że oprócz zasadniczych zmian w makroekonomii niezbędne są zmiany stosunków własnościowych w kraju. Nie wystarczy wprowadzenie gospodarki rynkowej. Muszą zacząć działać tysiące podmiotów i przedmiotów gospodarczych, które stworzą środowisko dla gospodarki rynkowej.

Sytuacja na początku reform była gorsza niż w Polsce: 98% potencjału gospodarczego było w rękach państwa. Nie istniały prywatne usługi ani indywidualne rolnictwo. Taki stan trwał do początku lat dziewięćdziesiątych.

cd na str. 7

R O Z M A I T O Ś C I

**WROCLAW GOŚCŁ REKTORÓW
POLSKICH UCZELNI ROLNICZYCH**

W dniach 3 i 4 kwietnia odbyła się we Wrocławiu Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Rolniczych poświęcona głównie problemom finansowania badań naukowych i kształcenia na poziomie zawodowym. Obecni byli na obradach: wiceminister EN, prof. Kazimierz Przybysz, dyrektorzy Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego MEN Stanisław Madej i Tadeusz Popłonkowski i przewodniczący Zespołu P-06 KBN, prof. Wiesław Barej.

Omawiając finansowanie nauki generalnie oceniano pozytywnie działalność KBN, ale z krytyką spotkał się system rozdziału pieniędzy między jednostki badawczo - rozwojowe, jednostki PAN i szkoły wyższe. KBN przeznaczona 51% środków na działalność statutową, ale tylko 30% z nich trafia na uczelnie. Na jednego pracownika uczelni przypada 41 mln st. zł z funduszu działalności statutowej (łącznie z dotacją MEN osiąga się kwotę 280 mln st. zł. na głowę), podczas gdy na pracownika JBR i PAN - aż 360 mln st. zł. Przedstawiciele MEN przyznawali, że sytuacja ta wymaga zmian. Rektorzy uczestniczący w Konferencji zamierzają wystąpić do MEN z odpowiednim wnioskiem.

W dyskusji na temat dydaktyki krytycznie odniesiono się do przygotowanego przez MEN projektu ustawy o wyższych szkołach zawodowych. Wyrażano obawę, że tworzenie szkół będzie dodatkowym obciążeniem skromnego funduszu przeznaczonego na dydaktykę. Ministerstwo ma jednak nadzieję, że uzyska się na te cele środki pozabudżetowe. Podobno także MEN nie wystąpi z projektem ustawy, o ile nie znajdzie on aprobaty środowiska i Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego.

JUWENALIA

W celu umożliwienia studentom i nauczycielom Politechniki Wrocławskiej uczestniczenia w uroczystej żakiniadzie inauguracyjnej JUWENALIA '95, w dniu 11 maja od godz. 10.00 do 14.00 zaplanowano godziny rektorskie. Życzymy studentom, aby pogoda była tym razem lepsza niż w zeszłym roku.

Planuje się, że imprezy studenckie będą trwały już od 8 maja. W poniedziałek i wtorek odbędą się koncerty w klubach studenckich oraz konkurs tańca w klubie Simplex (wstęp wolny).

W czwartek nastąpią główne imprezy: pochód studentów z Placu Grunwaldzkiego do Rynku i przejazd Rektorów. Atrakcją będzie udział wielbłądów. Na Rynku studenci otrzymają klucze z rąk prezydenta Wrocławia. Zaplanowano festyny, turnieje i konkurs na najlepsze przebranie. O godz. 18 w "Katakumbach" odbędzie się przesłuchanie kandydatów do uczestnictwa w Festiwalu Piosenki Debilnej.

Piątek 12 maja jest Dniem Uczelni Wrocławia. Finał Festiwalu Piosenki Debilnej połączony z Kabaretonem odbędzie się w auli PWr o godz. 18. Wstęp za biletami.

W sobotę przewidziano imprezy w dwóch

rejonach domów studenckich określone jako Grunwaldziada i Wittigalia. Te ostatnie będą organizowane przez AZS PWr.

Cykl rozrywek zakończy się Dniem na Wodzie: niedzielną wyprawą statkiem na Wyspę Opatowicką. Tam nastąpi przekazanie kluczy prezydentowi Wrocławia i odbędzie się ognisko z pieczeniem kiełbasek.

DLA GÓRNIKÓW

"Zasady rekrutacji na studia w Politechnice Wrocławskiej w roku akademickim 1995/96" zostały uzupełnione o dodatkowe kryterium kwalifikacyjne dotyczące kandydatów na Wydział Górniczy. Mogą oni uzyskać dwa dodatkowe punkty za ukończenie szkoły średniej o profilu matematyczno - fizycznym, a jeden dodatkowy punkt za ukończenie szkoły średniej o profilu odpowiadającym Wydziałowi, tj. technikum górniczego.

POWRÓT DOCENTÓW?

"Jestem za przywróceniem stanowiska docenta (wyłącznie dla doktorów habilitowanych) oraz tytułu naukowego profesora nadzwyczajnego jako wyższego niż stopień doktora habilitowanego, a także za przyporządkowaniem stopniom i tytułom naukowym stanowisk i funkcji w instytucjach naukowych, za większym więc shierarchizowaniem w każdej z tych dziedzin. Wzorem są dla mnie dwie stare i szacowne instytucje, które są wyraźnie shierarchizowane: Kościół i wojsko." - powiedział w wywiadzie dla "Forum Akademickiego" (nr 8 z 24 kwietnia 95) prof. dr hab. Jerzy Pelc, przewodniczący Centralnej Komisji ds. Tytułu i Stopni Naukowych.

Prof. Pelc wypowiada się tu też m.in. na temat mianowanych 5 lat temu profesorów, którzy nie uzyskali w tym czasie tytułu naukowego: "Przypuszczam, że w większości wypadków zostaną potraktowani bardzo liberalnie i na stałe uzyskają nominacje na stanowisko profesorskie. Przyczyni się to niestety do znacznego obniżenia poziomu nauki i rangi oraz prestiżu uczonego."

Zachęcamy do lektury całości tekstu.

CIEKAWA KONFERENCJA

W dniach 26 - 28 września 1995 odbędzie się w Tarnowie III Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. "NOWOCZESNA TECHNIKA W NAUCE, KULTURZE I OŚWIACIE - komputery - audio - video - TVsat - multimedia". Organizatorami są Zakład Technologii Kształcenia Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytut Techniki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, Kuratorium Oświaty w Tarnowie oraz Tarnowska Szkoła Biznesu Wojewódzkiego Ośrodka Kultury w Tarnowie. Konferencja odbędzie się pod patronatem MEN, MKiS, KBN, Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli i Wojewody Tarnowskiego.

Konferencja jest adresowana m.in. do pracowników naukowo - dydaktycznych uczelni. Wśród celów konferencji wymieniono przedstawienie możliwości wykorzystania komputerów i elektronicznych środków przesyłania

informacji w zarządzaniu instytucjami nauki, kultury, oświaty. Planuje się też prezentację możliwości tychże mediów w badaniach naukowych.

Obrady odbywać się będą w formie wygłoszonych referatów i komunikatów połączonych z dyskusją. Zaplanowano sekcję posterową i warsztatową. Referaty, komunikaty i postery zakwalifikowane przez Komitet Naukowy zostaną wydane drukiem. Objętość referatu nie powinna przekraczać 12 stron, komunikatu - 8 stron.

W miarę możliwości należy przesyłać wystąpienia na dyskietce (najlepiej w edytorze MS Word for Windows) + wydruk do 10 czerwca 1995 r w terminie do 10.06.1995 na adres:

Wojewódzki Ośrodek Kultury
ul. Rynek 16
33-100 Tarnów.

Kwestionariusze zgłoszeń można otrzymać w Sekretariacie Szkoły (A-1, pok 129).

"NAUKA WROCLAWSKA"

Ukazał się 4 numer Biuletynu Informacyjnego Oddziału PAN we Wrocławiu. Zaprezentowano w nim Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN, sylwetki profesorów: Stefana Ślopka i Lucjana Sobczyka. Profesor Olgierd Czerner przedstawia streszczenie wykładu o architekturze funkcjonalizmu we Lwowie, a Paweł Pruchniewicz - informację o Towarzystwie Naukowym Organizacji i Kierownictwa. Zawarto tu też wiele informacji bieżących.

WYKŁADY PAN

W bieżącym semestrze odbędą się jeszcze następujące wykłady Wszechnicy PAN:

16 maja - prof. Tadeusz Bielicki, *Czynniki wpływające na nasilenie przedwczesnej umieralności dorosłych w Polsce*

23 maja - prof. Henryk Chojnacki, *Rola komputerów we współczesnej chemii*

6 czerwca - prof. Ryszard Tadeusiewicz, *Biologiczne i techniczne sieci neuronowe*

13 czerwca - prof. Zdzisław Kremens, *Nowoczesne techniki przesyłowe w systemach elektroenergetycznych*

Wykłady odbywają się w sali konferencyjnej PAN, Podwale 75, godz. 17.00.

**POMNIK SIENKIEWICZA
ADRESY, KONTAKTY**

W przyszłym roku mija 150 rocznica urodzin Henryka Sienkiewicza, 80 rocznica jego śmierci i 100 rocznica wydania "Quo vadis". Rektor i Senat Pierwszej Prywatnej Wyższej Szkoły Biznesu i Administracji w Warszawie wystąpili do środowisk akademickich z inicjatywą mającą uczcić rocznice sienkiewiczowskie przez wsparcie finansowe budowy pomnika pisarza. Senat Politechniki Wrocławskiej udzielił poparcia temu projektowi. Wszyscy zainteresowani inicjatywą i gotowi wesprzeć ją swym udziałem proszeni są o kontakt na adres: Prywatna Wyższa Szkoła Businessu i Administracji, ul. Wołoska 5, 02-675 Warszawa, tel. 47-16-92, fax 43-64-56.

Z S E N A T U

XIX POSIEDZENIE SENATU

(27.04.1995)

Posiedzenie rozpoczęło się od sesji zdjęciowej mającej udokumentować działalność Senatu w okresie jubileuszu 50-lecia Uczelni. Nie był to chwyt mający podnieść frekwencję, gdyż pozostała na typowym poziomie 72%.

Dziekan M. Soroka rozdał członkom Senatu tegoroczny Informator Wydziału Chemicznego o solidnej objętości blisko 300 stron.

Dziekan Wydz. Architektury przedstawił przygotowane przez prof. Stanisława Sołowija wspomnienie o zmarłym 21 kwietnia w Warszawie profesorze zw. arch. Bolesławie Schmidcie.

• W głosowaniu przyjęto 3 wnioski o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego PWr.: prof. dr hab. inż. Andrzeja Noworyty, Maksymiliana Pajaka i prof. dr hab. inż. Wiesława Żyrnickiego (wszystkie kandydatury z Wydziału Chemii) oraz wniosek o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWr. dra hab. inż. Andrzeja Bucewicza (Wydz. Mechaniczno – Energetyczny).

• Pani Kwestor Celina Palczak przedstawiła propozycję podziału środków budżetowych w 1995 roku. Bazowa dotacja wzrosła w stosunku do roku ubiegłego tylko o 5,5%, co w związku z blisko 30% inflacją oznacza znaczny spadek realnej wartości. Jedynie dotacja na pomoc materialną dla studentów została zwiększona o 39,8%, a podobno ma nastąpić dodatkowe uzupełnienie tej puli w IV kwartale.

Osobowy fundusz płac nie pokrywa potrzeb. Niedobór wynosi 1.073.000 n.zł. Przewiduje się pokrycie go z innych źródeł. Nie uwzględniono jednak w kalkulacji kosztów podwyżki mającej nastąpić w lipcu. Stąd groźba poważnych trudności finansowych.

Środki na działalność statutową są dość duże: pozostałość z 1994 r. (3.837.000 zł) w połączeniu z dotacją dają łącznie 12.992.900 zł.

Częściowym sukcesem szkolnictwa wyższego jest wprowadzona obecnie zasada, że zakupy ze zleceń i działalności badawczej nie będą obciążone odpisem na amortyzację. Pozostanie jednak konieczność płacenia amortyzacji od aparatury kupowanej z funduszu zasadniczego i darowizn.

Środki wypracowane w 1994 roku zostaną podane po opracowaniu bilansu przez biegłych.

• Prof. P. Śniady z Senackiej Komisji Ekonomicznej zapytał, jakie są możliwości pokrywania niedoborów finansowych przez Uczelnię. Jeżeli polega to tylko na czerpaniu z funduszu zasadniczego, jak dalece jest to możliwe?

W odpowiedzi JM Rektor stwierdził, że jest to problem wszystkich uczelni polskich. Niektóre z nich popadły już w takie kłopoty, że nie płacą za prąd i ogrzewanie. Politechnika jest w względnie dobrej sytuacji: stara się nie obniżać funduszu zasadniczego przez wykorzystywanie odsetek od kapitału; jednak wobec inflacji wartość kapitału nie powiększana przez odsetki maleje.

W 1995 r. na szkolnictwo wyższe przekazano 1% PKB (0,8% PKB, co stanowi 2,31% budżetu państwa, bezpośrednio przez budżet i 0,2% PKB za pośrednictwem KBN). Na najbliższym spotkaniu rektorów szkół autonomicznych w Pozna-

niu, a następnie na majowym spotkaniu z premierem Oleksym będą zapewne przedstawione postulaty środowiska akademickiego, by zwiększyć środki na szkolnictwo wyższe do 2% PKB i by w następnych latach dotacja przyrastała o 0,5% rocznie, dzięki czemu osiągnęłaby w 2000 roku 4% PKB. Ponieważ PKB rośnie wg oficjalnych danych o ok. 4% rocznie, oznaczałoby to w stosunku do stanu obecnego wzrost 5,5 raza. Mało kto wierzy jednak w realizację tych postulatów. Być może jest szansa na wywalczenie przyrostu 0,1%. W każdym razie chodzi o zmianę systemu naliczania rewaloryzacji: z kwotowej na wyrażoną w procentach PKB. Premier Oleksy obiecał tymczasem kwotę 50 mln n. zł., co jest porównywalne z wielkością rezerwy MEN. Są 2 koncepcje wydatkowania tych pieniędzy: na inwestycje i na pomoc materialną dla studentów. W obu tych dziedzinach są duże potrzeby, a ostatnie akcje protestacyjne studenckich środowisk Krakowa i Warszawy będą zapewne sprzyjać temu drugiemu rozwiązaniu.

Wg resortu do 2001 roku nastąpi dwukrotny wzrost realnych nakładów na szkolnictwo wyższe (tj. do 1,5% PKB) przy 2,3-krotnym zwiększeniu ilości studentów. W przeliczeniu na statystycznego studenta nakłady spadną o 15%.

Dr M. Ciurla przypomniał, że Senacka Komisja ds. Inwestycji i Remontów pracuje już intensywnie. Zgłoszono już ponad 600 wniosków na prace o sumarycznej wartości ok. 500 mld st. zł. Przewidywana skala wydatków to ok. 60 mld st. zł., z czego część zostanie wydana na kontynuację rozpoczętych prac.

JM Rektor podkreślił, że realne potrzeby remontowe odpowiadają kwocie 250 mld st. zł., przeznaczono na te cele 60 mld, zaś dotacja MEN wynosi tylko 13 mld.

W głosowaniu zatwierdzono proponowany podział środków budżetowych (47:1:1).

• Prorektor ds. Nauczania prof. Z. Kremens przedstawił projekt limitów przyjęć na studia w roku akademickim 1995/96. W tym roku propozycje cząstkowe były przygotowywane przez poszczególne wydziały. Propozycje wynoszą: Architektura – 180 osób, BLiW 550 (w tym 150 na studia zaoczne), Chemia 700, Elektronika 980 (120), Elektryczny 500 (170), Górniczy 200 (40), Inżynieria Środowiska 390 (120), Informatyka i Zarządzanie 390 (30), Mechaniczno – Energetyczny 360, Mechaniczny 800 (200), PPT 405. W sumie 5455 (830). Dla porównania: limit przyjęć wynosił w 94 r. 5425 osób, w 93 r. 4800 osób, a w 92 r. 3300 osób. Liczba studentów (wg stanu na 31.XII.) zmieniała się z roku na rok o ok. 2000 osób.

MEN wymaga, żeby ustanawianie nowych kierunków następowało z wyprzedzeniem 9 miesięcy względem terminu naboru. Dlatego też studia zaoczne na Informatyce i Zarządzaniu i na Elektronice rozpoczną się od lutego 1996 r.

W limicie przyjęć ujęto też miejsca w Filiach PWr. Całkowity limit wyniesie 910 miejsc, z czego: 235 – Jelenia Góra, 260 – Legnica, 415 Wałbrzych.

Zgodnie ze statutem Politechniki Wrocławskiej studenci są przyjmowani na studia na określone kierunki, a nie na wydziały. Ponieważ jednak Wydz. Chemiczny postanowił przyjmować studentów bez rozróżniania kierunków, Senat musiał

wyrazić na to zgodę na ten system. Komisja Statutowa uznała, że można dokonywać naboru na poszczególne kierunki przy utrzymaniu jedynie sumarycznego limitu.

Pozytywną opinię Komisji ds. Dydaktyki dotyczącą proponowanego projektu limitu przedstawił prof. J. Świątek. W głosowaniu przyjęto wniosek (45:0:1).

• Prof. J. Świątek przedstawił wniosek o utworzenie przy Wydziale Informatyki i Zarządzania Wydziałowego Zakładu Systemów Informacyjnych. Zakład ten działał dotąd przy Bibliotece Głównej i prowadził samodzielną specjalność SINT. Wniosek został przyjęty (46:0:0).

• Dziekan Wydz. Elektrycznego, prof. B. Synal przedstawił wniosek o nadanie salom 309 i 104 w bud. D1 imion (odpowiednio) prof. Jana Trojaka i prof. Konstantego Wołkowińskiego. Wniosek został przyjęty (46:0:0).

• Prof. H. Hawrylak, przypomniał, że w czerwcu odbędzie się rekrutacja na studia doktoranckie. Stypendia pochodzą z funduszy Uczelni, toteż nie będzie ich zbyt wiele – około 40. Kandydaci są z reguły dobrzy, czasem jednak rezygnują, toteż trzeba ich informować, że w razie rezygnacji z kontynuacji studiów doktoranckich grozi im spłacanie pobranego stypendium.

JM Rektor zaapelował do dziekanów, by troszczyli się o rozwój kadry naukowej na wydziałach. Aby kadra się nie starzała, należałoby przyjmować ok. 50 młodych osób rocznie.

Prorektor ds. Nauki, prof. W. Majewski przypomniał o możliwości starania się o granty promotorskie z KBN. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że dość łatwo uzyskać w ten sposób środki na wynagrodzenie dla doktoranta i na jego warsztat badawczy. Niestety sam promotor na tym nie zarabia. Procedura uzyskiwania stypendiów habilitacyjnych jest znacznie trudniejsza – jak dotąd brak pozytywnych przykładów.

• Prorektor ds. Ogólnych, prof. R. Rogala przypomniał poruszaną poprzednio przez prof. T. Winnickiego sprawę utworzenia parkingu w rejonie kompleksu budynków A. Postanowiono powołać komisję, która zajmie się przygotowaniem projektu rozwiązania problemu.

• JM Rektor poinformował, że nastąpi reorganizacja Działu Zatrudnienia i Działu Osobowego. Od 4 maja powstanie Dział ds. Pracowniczych.

• W najbliższym czasie będzie wiele świąt i uroczystości rocznicowych: 6 maja – sesja PANowska w Auli Leopoldinie, 11 maja – sesja z okazji 50-lecia, również 11 maja – juwenalia (godziny rektorskie!), 17 czerwca – zjazd I rocznika PWr. W związku z tym nadmiarem uroczystości postanowiono nie robić wolnego dnia 8 maja (który musiałby być odpracowywany 13 maja). W tym dniu będą normalne zajęcia.

• Na zakończenie coś do pozadroszczenia: dotychczasowy rektor współpracującego intensywnie z PWr. Central Connecticut State University George Shoemaker został rektorem w Louiseville (Kentucky). Prasa odnotowała warunki przeniesienia: 161 tys. dolarów, 4-piętrowy dom, służba płatna przez uczelnię, auto oraz specjalny dodatek na rozrywki.

Następne posiedzenie Senatu 25 maja, godz. 13.15.

W toczącej się dyskusji nad kondycją nauki polskiej pada wiele sformułowań o jej upadku lub rozwoju. Rzadko jednak przytacza się konkretne dane, jeszcze rzadziej pokazuje się charakter przemian w dłuższych okresach czasowych. Spodziewamy się więc, że z zainteresowaniem zapoznają się Państwo ze skróconą wersją referatu wygłoszonego w styczniu tego roku na posiedzeniu Komisji Bibliologii Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Autor referatu, **prof. Józef Adam Kosiński**, z wykształcenia filolog klasyczny i bibliotekoznawca pracował w latach 1971-1980 na Politechnice Wrocławskiej w Ośrodku Badań Prognostycznych. W latach 1984-1987 pełnił funkcję prodziekana na Wydziale Informatyki i Zarządzania. Obecnie pracuje w Instytucie Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego. W ubiegłym roku uzyskał tytuł profesora.

Statystyka dużo może (1)

Przedstawione materiały to kontynuacja studium naukometrycznego "Nauka polska w wieku XIX i XX", wydanego przez Politechnikę Wrocławską w serii *Monografie* w 1981 r. Zawarte w studium materiały obejmują lata 1800-1975. Najnowsze dane statystyczne sięgają aktualnie do 1992 r. włącznie, co pozwala uzupełnić i przedłużyć istniejące szeregi czasowe o okres siedemnastoletni.

Spośród głównych komponentów informacyjno - organizacyjnego systemu nauki, omówiono tutaj: szkoły wyższe, kadre naukową, instytuty i placówki badawcze, biblioteki, książki i broszury naukowe, oraz czasopisma naukowe. Wprowadzono ponadto dane demograficzne ilustrujące liczbowo prognozowane ujemne zjawiska w szkolnictwie wyższym.

SZKOŁY WYŻSZE

Wykres przedstawia tendencje rozwoju ilościowego szkół wyższych. Po znacznym spadku liczby szkół wyższych w latach postalińskich, od roku 1973 rozpoczął się trwający ok. 10 lat okres wzrostu wykładowczego, który w 1972 r. zaczął przechodzić w znacznie spłaszczoną krzywą logistyczną. Okres ten trwał do 1989 r. włącznie. Charakterystyczną cechą prawie całego tego okresu była stabilizacja, zatrzymanie ilościowego wzrostu szkół wyższych na poziomie o 6-7 szkół większym od stanu z 1954 r., co oznacza, że w ciągu ćwierćwiecza wzrost wyniósł zaledwie 8%. W tym samym czasie liczba ludności wzrosła o ok. 30%, czyli o ponad 8 mln. Widać zatem wyraźnie, iż rozwój szkolnictwa wyższego nie nadążał za przyrostem demograficznym.

Odwołam się tu do własnego opracowania z 1982 r. "Warianty ilościowego rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do 2000 roku." Do podjęcia tego tematu skłoniły mnie dochodzące wówczas głosy z Ministerstwa o konieczności likwidacji niektórych wyższych szkół technicznych. Krok ten można było uważać za racjonalny, bo jak wynikało z obliczeń przeprowadzonych w OBP przez dra S. Rowckiego, gdyby nawet zamknięto wszystkie politechniki i wyższe szkoły techniczne, to inżynierów i tak by wystarczyło do roku 2000. Ale nic nie było słyhać, aby w zamian zamierzano uruchomić jakieś studia humanistyczne, których jest i był wyraźny niedostatek.

Można na ten temat przytoczyć opinię czeskiego emigranta pochodzenia greckiego pracującego obecnie na uniwersytecie w Lille (Gazeta Wyborcza z 12-13.11.94). Stwierdza on: "Priorytet powinna mieć rewolucja kulturalna, która była siłą Zachodu lat sześćdziesiątych, kiedy to dwu, trzykrotnie wzrosła tam liczba studentów różnych kierunków, czemu towarzyszył ogromny wzrost liczby maturzystów. Dzięki temu doszło do wielkiej jakościowej przemiany społeczeństwa, które potem, wyposażone w znaczną wiedzę, wkroczyło w aktywne życie. Tacy ludzie zachowują potem zwyczaj nieustannej nauki, otwierania się na świat. (...) w takim Lille przyjmujemy (na historię) co

roku nawet 200 osób. W większości krajów zachodnich wydatki na szkolnictwo stanowią największą pozycję państwowego budżetu. (...) Nie chcę dawać Francji za przykład, ale tam już od dawna trwa debata nad planem uniwersytetu roku 2000."

Dla uzyskania odpowiedzi, jakie efekty ilościowe w rozwoju społecznym może dać zmniejszenie liczby szkół wyższych, oparłem swe obliczenia na **wskaźniku nasycenia szkołami wyższymi**, czyli wskaźniku przedstawiającym, ile szkół wyższych przypada na 1 mln mieszkańców. W powojennej historii Polski wskaźnik ten najwyższą wartość osiągnął w 1950 r., kiedy na 1 mln osób przypadało 3,3 szkoły wyższej. Najniższą wartość miał ten wskaźnik w 1968 r., gdy spadł do 2,3. W latach 1971-1980 miał stałą tendencję spadkową, na początku tego okresu wynosił on 2,6, w 1980 r. spadł do 2,5.

W 1975 r., kiedy wskaźnik wynosił 2,6, Polska znajdowała się na 11 miejscu wśród 18 krajów europejskich. W 1980 r. wskaźnik ten wyniósł 2,55. (Szkół wyższych w tym roku było 91.)

Do symulacji rozwoju ilościowego wziąłem wówczas 6 wariantów:

1° Jeden, w którym liczba szkół wyższych aż do 2000 r. nie ulegałaby zmianie; wskaźnik spada wówczas do 2,31.

2° Dwa warianty, kiedy liczba szkół wyższych wzrasta do 95 i 99; wskaźnik wynosi wówczas odpowiednio 2,4 i 2,51.

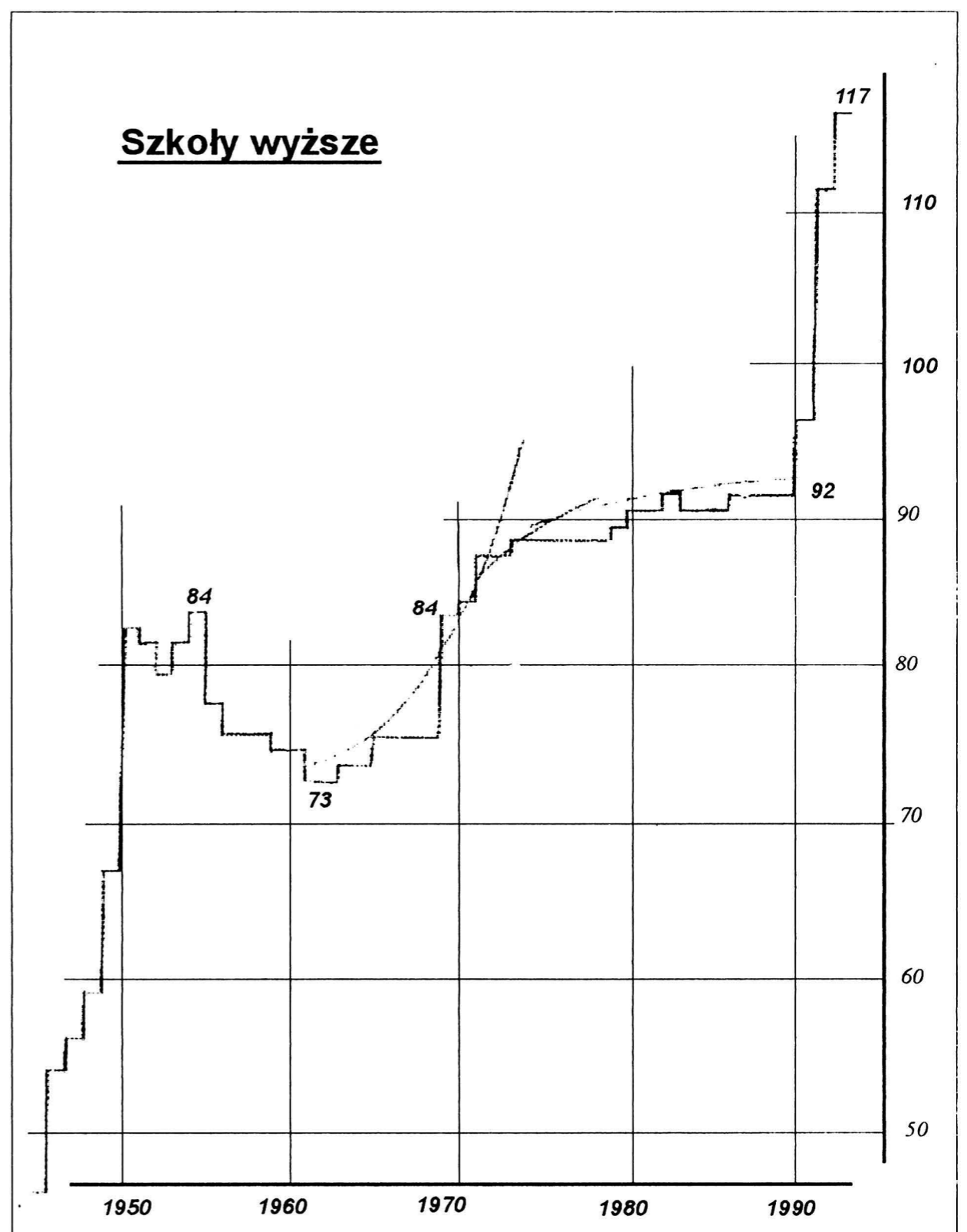
3° Dwa warianty spadku liczby szkół wyższych do 81 i 87; wskaźnik obniżyłby się wtedy odpowiednio do 2 i 2,2.

4° Ostatni wariant zakładał uzyskanie stanu pożądanego przy zachowaniu wskaźnika 2,55 z 1980 r. W ciągu tego 20-letniego okresu liczba szkół winna wzrosnąć o 9 jednostek i w 2000 r. osiągnąć dokładnie 100. Te ostrożne warianty prognozy wywołały w 1982 r. przerażenie w Ministerstwie (ministrem był wówczas Benon Miśkiewicz).

Rzeczywistość - jak dziś widać - przekreśliła te rozważania, gdyż w 1992 r. mieliśmy w Polsce 117 szkół wyższych, a więc w stosunku do 1980 r. więcej nie o 9, ale o 25 jednostek i to w czasie o wiele krótszym.

Zaczął się ten nagły przyrost w 1990 r. Dwa lata później wskaźnik nasycenia osiągnął wartość 3 szkół wyższych na 1 mln mieszkańców.

Co złożyło się na ten gwałtowny przyrost szkół wyższych? Z wyjątkiem nowych szkół ekonomicznych i 1 akademii medycznej, reszta przybytków powstała po prostu przez włączenie do statystyki

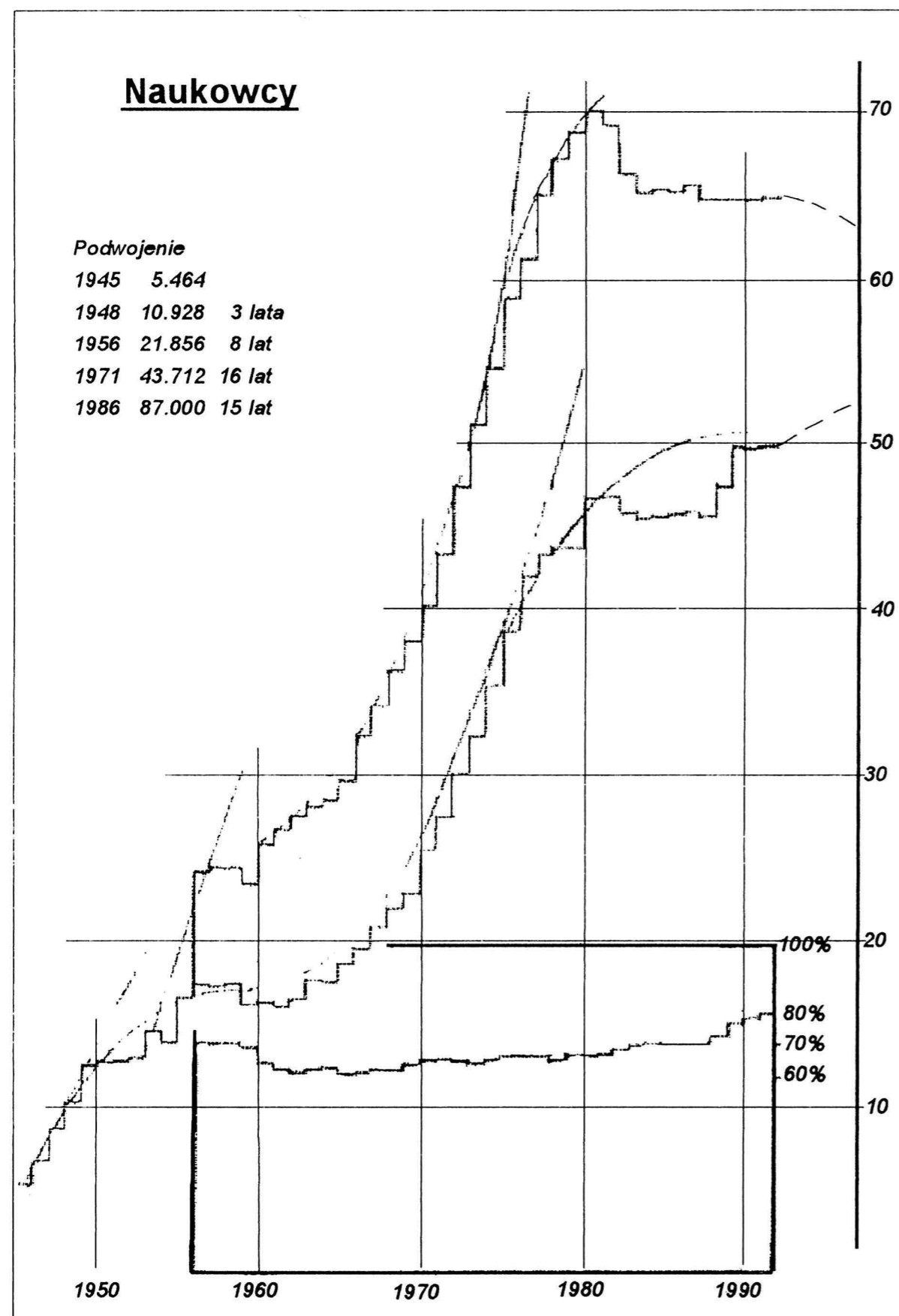
istniejących już dawniej wydziałów teologicznych oraz dawnych podchorążówek przemianowanych na wyższe szkoły oficerskie.

NAUKOWCY

Jak widać na wykresie, armia pracowników naukowych była najliczniejsza w 1980 roku. Liczyła wówczas 70.380 „podoficerów i oficerów naukowych” i była ponad dziesięciokrotnie większa od przedwojennej kadry naukowców liczącej w 1937 r. ponad 6100 osób, z czego 72% to nauczyciele akademicki, a 28% – pozostali naukowcy. W przedwojennej statystyce podawane były jedynie liczby naukowców zatrudnionych w szkolnictwie wyższym. Analogicznie było po wojnie do 1955 r.

Zatem wykres ilustruje rozwój ilościowy całego zbioru naukowców od 1956 r., a wyłącznie nauczycieli akademickich od 1945 r.

Aproksymowane krzywe wykładnicze mają podobny przebieg dla

obu tych zbiorów i w tym samym roku 1974 zaczynają przechodzić w krzywe logistyczne, których maksymalny punkt wzniesienia przypada na lata 1980 i 1981.

Okresy podwojenia całej zbiorowości przedstawia tabelka.

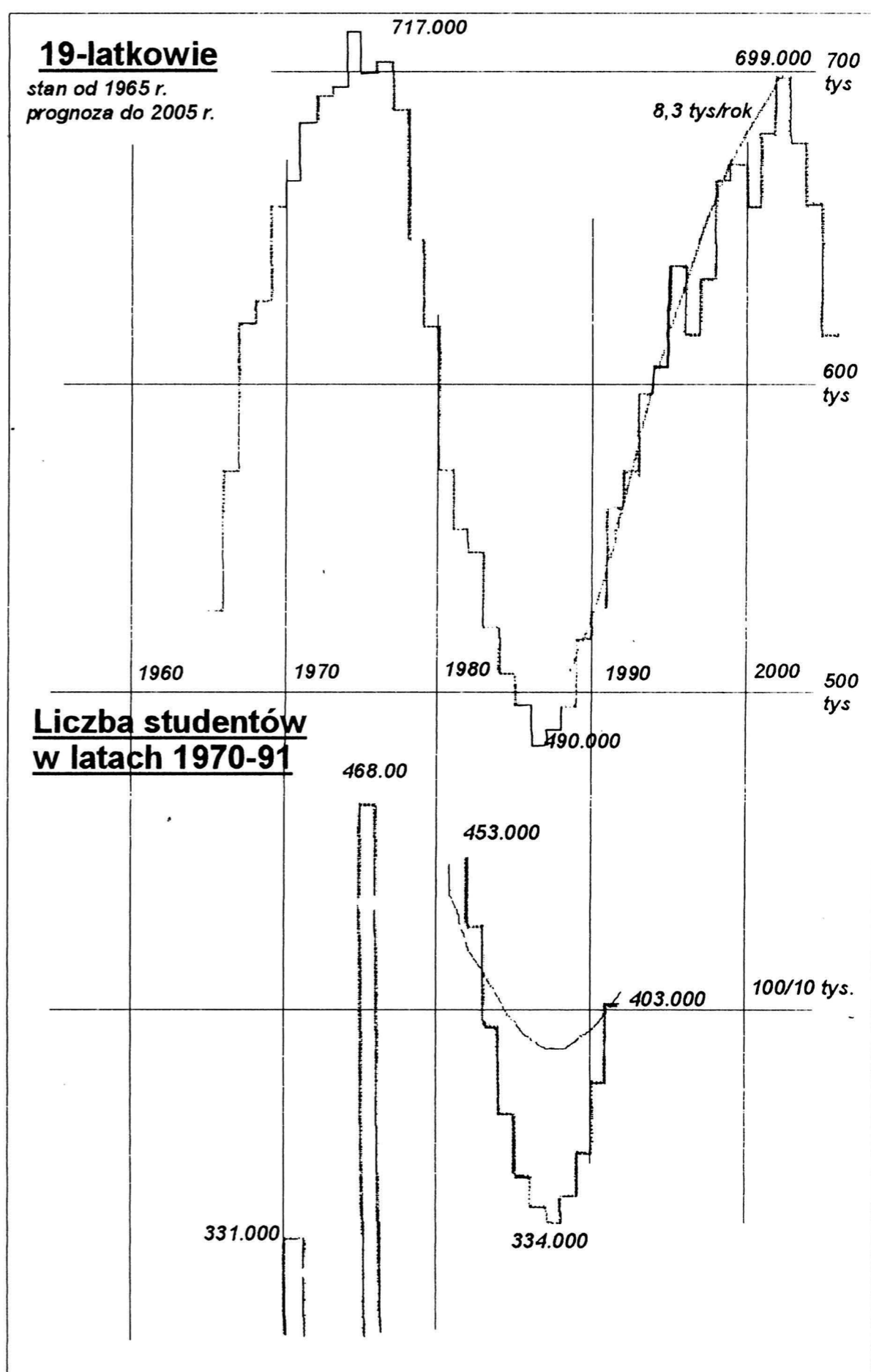
Po osiągnięciu pułapu w roku 1980 obie linie rozwojowe początkowo zachowują się analogicznie – zaczynają spadać i – jak powiada wicepremier Kołodko – „*Jest to zjawisko w dziejach świata niespotykane*”, następuje bowiem długotrwały regres ilościowy kadry naukowej w okresie pokoju. W całej kadrze trwa on dalej, z tendencją dla stabilizacji. Natomiast w kadrze nauczycieli akademickich wystąpiła w latach 1988 i 1989 tendencja odwrotna – ilość nauczycieli zaczęła rosnąć, a następnie również stabilizować się, ale na nieco wyższym poziomie.

W normalnych warunkach o ubytku kadry naukowej decydują dwa procesy demograficzne: starzenie się naukowców, czyli przechodzenie na emeryturę oraz przedwczesne zgony. W latach osiemdziesiątych doszedł proces emigracji na Zachód. Był on tak znaczny, że przypuszczam, iż dane statystyczne fałszują in plus rzeczywisty przebieg

tego procesu. Umożliwiła to zasada skreślania z ewidencji naukowca dopiero po 5 latach pobytu za granicą bez zgody władz polskich.

Drugim problemem wymagającym choćby hipotetycznej próby wyjaśnienia jest rozbieżność kierunków ilościowego rozwoju między całą kadrą a nauczycielami akademickimi. Cała kadra od roku 1987 stabilizuje się na tym samym poziomie, liczba nauczycieli akademickich wykazuje tendencję wzrostową. Widowym i negatywnym tego przejawem jest zmiana procentowej proporcji między nauczycielami akademickimi a naukowcami wykonującymi wyłącznie prace badawcze. Jak widać z diagramu, nauczyciele akademicki to w 1992 r. aż 80% całej kadry (przed wojną 72%). Jest to tendencja grożąca bardzo złymi skutkami dla rozwoju i poziomu gospodarki narodowej.

Być może jednak wygląda to groźniej na papierze niż w rzeczywistości, gdyż wzrost liczby nauczycieli akademickich jest jedynie pozorny. Wynika z zasady od lat przyjętej w statystyce, iż liczą się etaty rozliczeniowe, a nie osoby. Naukowiec zatrudniony na dwóch etatach to dwie jednostki statystyczne, choć w rzeczywistości jedna tylko osoba. Upowszechnienie w ostatnich latach dwuetatowości, daje w efekcie fałszywy obraz tendencji rozwojowych kadry nauczycieli akademickich.

Zastanawiające są jednak dwa zjawiska: w czasie, gdy liczba szkół wyższych ustabilizowała się na poziomie 91 jednostek, tj. w latach 1986–1989, kadra szkół wyższych wzrosła tylko o 4 tysiące (z 46 do 50 tys.).

I na odwrót: gdy liczba szkół wyższych wzrosła w ciągu 3 lat 1990–1992 o 19 jednostek, kadra szkół wyższych prawie nie drgnęła wzrastając w tym samym czasie tylko o 1 tysiąc (2%).

Świadomość kryzysu kadrowego w nauce, z każdym rokiem coraz wyraźniejsza, jest już dość powszechna. Uznaje się najczęściej, iż jest

NA WYDZIAŁACH**WPPT**

9 i 16 marca odbyło się posiedzenie Rady Wydziału PPT.

* Dziekan, prof. J. Czerwonko przedstawił sprawę nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Kazimierzowi Urbanikowi. W wyniku jawnego głosowania Rada jednomyślnie zatwierdziła ten wniosek.

* Przyjęto do wiadomości wnioski: w sprawie nagrody MEN dla prof. dr hab. Floriana Ratajczyka, o nadanie Medalu Komisji Edukacji Narodowej docentowi dr Adamowi Kubicy, docentowi Ireneuszowi Wilkowi i prof. dr hab. Aleksandrowi Weronowi.

* W głosowaniu jawnym zatwierdzono skład komisji ds. przewodu habilitacyjnego dra inż. Wacława Urbańczyka (I-9) zatytułowanego "Wybrane właściwości, metody badania i zastosowania włókien optycznych". W skład komisji weszli: prof. dr hab. Miron Gaj, prof. dr hab. Eugeniusz Jagoszewski (przew.), prof. dr hab. Witold Klonecki, prof. dr hab. Henryk Konwent, prof. dr hab. Teresa Ledwina.

* Powołano recenzentów dorobku naukowego dra hab. Janusza Dyszlewicza (I-18) kandydującego na stanowisko profesora nadzwyczajnego w I-18. Są nimi: prof. dr hab. Józef Ignaczak z IPPT PAN (Warszawa), prof. dr hab. Otton Dąbrowski z WBLiW PWr. i dr hab. Bertold Lysik, prof. z Instytutu Matematyki PWr.

* Powołano również recenzentów dorobku naukowego dra hab. Ryszarda Poprawskiego kandydującego na stanowisko profesora nadzwyczajnego w I-9. Są nimi: prof. dr hab. Jan Henderek z Uniwersytetu Śląskiego, prof. dr hab. Teodor Krajewski z Uniwersytetu Adama Mickiewicza oraz prof. dr hab. Henryk Konwent z Instytutu Fizyki PWr.

* Powołano recenzentów dorobku naukowego dra hab. A. Miniewicza kandydującego na stanowisko profesora nadzwyczajnego w I-30. Są nimi: prof. dr hab. A. Graja z Instytutu Fizyki Molekularnej PAN (Poznań), prof. dr hab. A. Szaynok z Instytutu Fizyki PWr. i prof. dr hab. J. Sworakowski z Instytutu Chemii Fizycznej i Teoretycznej PWr.

* Przedłużono o 3 miesiące bezpłatny urlop dr inż. M. Mielczarkowi.

* Udzielono poparcia wnioskowi I-9 dotyczącemu uruchomienia studiów inżynierskich z fizyki ciała stałego na kierunku "Fizyka" i zatwierdzono program i standardowy plan studiów. Studia inżynierskie z fcs mają być prowadzone równoległe z istniejącymi już studiami inżynierskimi z optyki (wspólna rekrutacja i wspólne zajęcia na pierwszym roku). Przewiduje się, że część zajęć będzie prowadzona nieodpłatnie przez pracowników INTiBS.

* Dr J. Górniak przedstawił propozycję przyjęć na I rok studiów 1995/96:

cd na str. 7

Spotkanie Towarzystwa Historii Techniki**THE SOCIETY
FOR THE HISTORY
OF TECHNOLOGY****SHOT '96 w Londynie**

**Włącz się w jego działania!
Zorganizuj sesję!
Przedstaw referat!**

Od 1 do 4 sierpnia 1996 odbędzie się w Hotelu Forum przy Gloucester Road w Londynie, obok Muzeum Nauki doroczne spotkanie SHOT. Zapraszamy do składania propozycji organizowania sesji i prezentowania referatów. Przewiduje się, że jednocześnie odbywać się będzie nie mniej niż SZEŚĆ równoległych sesji, a w sumie będzie ich ponad 50. Będzie więc mnóstwo możliwości zorganizowania sesji Waszych marzeń! Zapraszamy do przedstawienia propozycji sesji z zakresu całej historii techniki, ale szczególnie zachęcamy do prezentacji tematów czasem pomijanych, zwłaszcza techniki przed 1800 r. i po 1945 r. Ze względu na to, że miejscem spotkania jest Europa oczekujemy również sesji na temat

międzynarodowych porównań, techniki europejskiej i transatlantyckiego transferu technologii. Chętnie też widzielibyśmy propozycje odnoszące się do technik biologicznych i medycznych oraz kwestii błędów w technice.

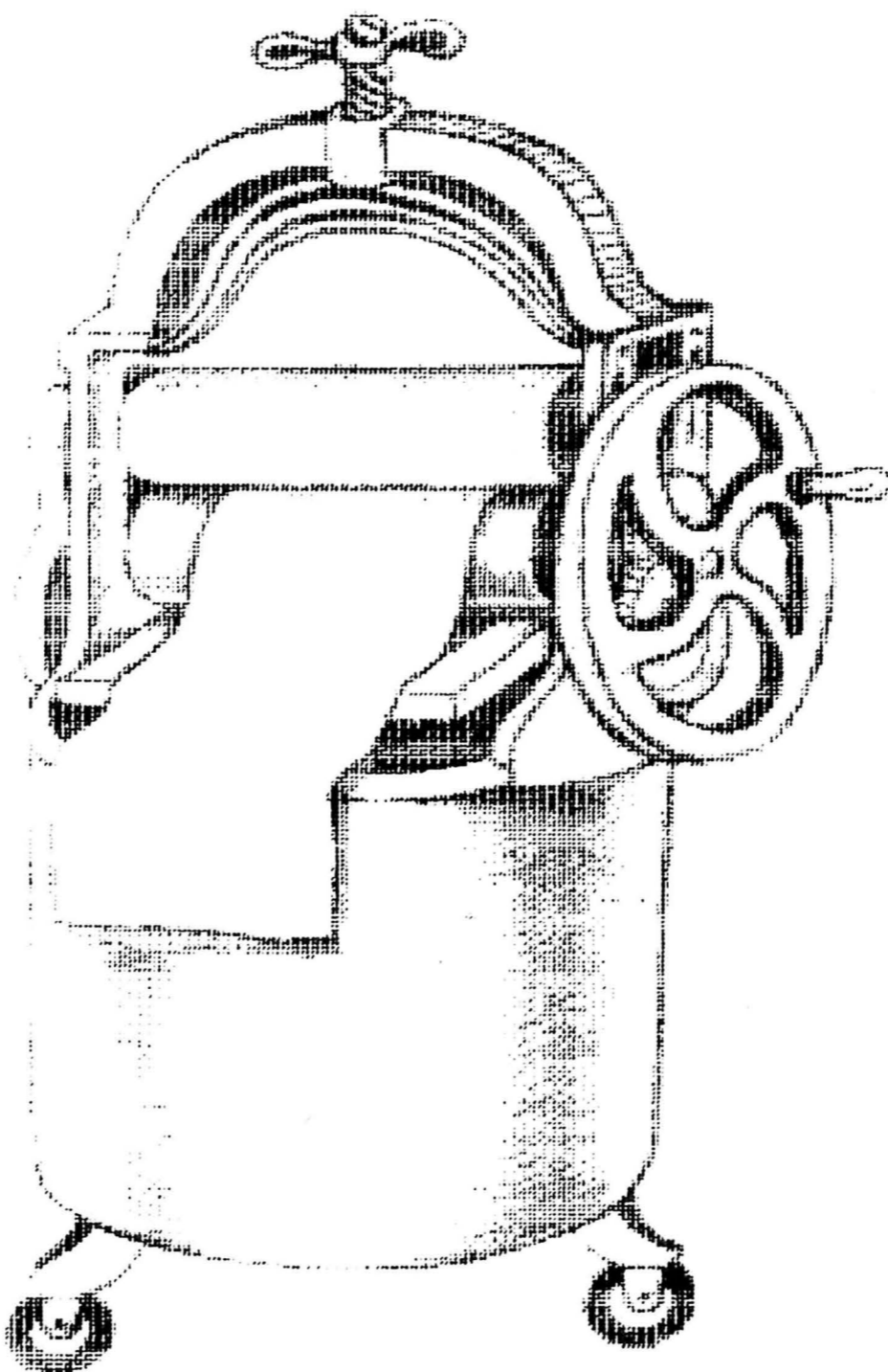
Zakłada się, że sesje będą trwały 90, 120 i 150 minut, zaś referaty od 20 do 45 minut; w większości sesji będzie uczestniczyć komentator. Propozycje indywidualnych referatów powinny zawierać jednostronicowe streszczenia i zwięzłe życiorysy autorów (curriculum vitae). Propozycje sesji powinny zawierać również powyższe załączniki jak również oświadczenie o zamiarze utworzenia panelu dyskusyjnego oraz zwięzłe życiorysy przewodniczącego sesji i komentatora.

Pytania oraz propozycje programowe powinny być kierowane do dra Petera Morrisa, Science Museum, London SW7 2DD, England, tel. +44.171.938.8186; fax +44.171.938.9736; e-mail: p.morris@ic.uc.uk. Aby umożliwić uczestnikom uzyskanie grantów na pokrycie kosztów podróży za granicę, ustalono, że propozycje muszą być przysyłane do 10.10.1995. Prosimy o wzięcie pod uwagę tego wczesnego terminu!

Komitet zbierze się w końcu października 1995 r., a w listopadzie 1995 ogłosi decyzję. Normalne zasady działania Towarzystwa zakazujące przedstawiania referatów na 2 kolejnych spotkaniach zostaną zawieszone na rok 1996.

W uzupełnieniu do głównego spotkania przygotowujemy atrakcyjny program wycieczek i spotkań towarzyskich łącznie z tradycyjnym bankietem SHOT i przyjęciem w Muzeum Nauki, po którym nastąpi wykład plenarny oraz atrakcyjnymi wycieczkami po Londynie prezentującymi obiekty interesujące pod względem technicznym.

cd na str. 8

Gość ...

cd ze str.1

Sytuacja wydawała się beznadziejna: 2% prywatnej własności, większość zakładów w kiepskim stanie, załamanie eksportu, którego odbiorcą był dotąd w 80% ZSRR. Brakowało kapitału inwestycyjnego. Rząd miał świadomość, że rozwiązanie problemu musi być akceptowane przez społeczeństwo. Przyjęto więc następujące założenia:

* szybkość działania jest ważniejsza niż zyski państwa,

* zyski te muszą być oddzielone od majątku należącego do sektora państwowego,

* należy wzbudzić jak największy szacunek do prywatnej własności,

* jak największa grupa musi zostać włączona w proces prywatyzacji.

Pierwszym etapem procesu prywatyzacyjnego był zwrot majątku – o ile to możliwe, w naturze – byłym właścicielom, którzy utracili je na skutek decyzji władz komunistycznych.

Drugim krokiem była "mała" prywatyzacja, która odbyła się w latach 1991 – 92. Miała ona formę publicznych aukcji, w których mogli uczestniczyć wszyscy obywatele czescy. W jej wyniku sprzedano ok. 25 tysięcy małych przedsiębiorstw, restauracji, zakładów usługowych etc. Ten etap nie spowodował dużych przemian w sensie materialnym, ale ożywił sektor usług oraz przyczynił się znacznie do wchłonięcia siły roboczej z upadających zakładów.

Trzeci etap wiązał się z decyzją, że fundusz mieszkaniowy i infrastruktura zostaną oddane gminom. Ustawowo przekształcono spółdzielczość: z formy socjalistycznej (opartej raczej na zatrudnianiu niż na współwłasności) przekształciła się ona w organizację współwłaścicieli. Zdecydowano też, że znacząca część przedsiębiorstw zostanie sprzedana. Z uzyskanych środków można było spłacić ich długi.

Główny proces przemian związanych z wielką prywatyzacją miał 2 etapy. Był kombinacją wszystkich dostępnych technik prywatyzacyjnych. Wybór w poszczególnych przypadkach zależał od popytu. Wszystkim, także inwestorom zagranicznym, umożliwiono przedstawienie propozycji, z których wybierano optymalne rozwiązanie.

Jedną ze stosowanych metod była metoda kuponowa, którą sprywatyzowano ok. 1/3 majątku. Każdy dorosły obywatel mógł za ok. 1/5 pensji kupić książeczkę kuponową, która opiewała na 1000 punktów inwestycyjnych. Kupony nie mogły być przedmiotem obrotu. Można było natomiast sprzedawać akcje. Osoby, które nie chciały same dysponować uzyskanym majątkiem, mogły zwrócić się do tworzonych funduszy inwestycyjnych. W pierwszej fazie powstało 250 funduszy, w drugiej – 350. Z usług funduszy skorzystało w I fazie 70% obywateli, w II – 60%. Efekty ich działania były różne. Początkowe, równe ceny wszystkich akcji różnicowały swoją wartość. Po upływie pół roku ok. 1/3 obywateli sprzedała akcje. Inni inwestują w nie. Na rynku działają spółki kapitałowe, które skupują niektóre akcje, by zdobyć wpływ na pewne przedsiębiorstwa.

Przedsiębiorstwo prywatyzowane kuponowo zwykle szybko przechodziło w ręce kilku właścicieli (np. funduszy inwestycyjnych).

Druga faza reformy, która doprowadziła do zmiany własności ok. 2/3 majątku, skończyła się na początku 1991 roku. Przez prywatyzację przeszły wszystkie przedsiębiorstwa, komunikacja, część służby zdrowia i całość usług. Na skutek tego obecnie ok. 80% produktu narodowego powstaje w prywatnym sektorze. Państwo wstrzymało się jedynie od prywatyzacji kilkudziesięciu przedsiębiorstw o znaczeniu strategicznym. Kolejne i telekomunikacja będą stopniowo prywatyzowane w ciągu kilku lat.

"W sumie rysuje się smutny finał tej historii" – powiedział minister Skalik. – "W wyniku szybkiego procesu przemian na początku przyszłego roku będzie można znieść Ministerstwo Prywatyzacji, a ja przestanę być ministrem."

Licznie zgromadzeni słuchacze zadawali pytania o konkretne rozwiązania: prywatyzację banków, kopalń, ziemi i mieszkań, reprivatyzację majątku należącego do osób prawnych. Poruszono też sprawę uczelni wyższych. W Czechach powstało obecnie wiele nowych uczelni, ale nie przybyło dydaktyków, w wyniku czego nastąpiło obniżenie poziomu nauczania.

Na zakończenie spotkania JM Rektor Politechniki Wrocławskiej wręczył gościowi medal Politechniki Wrocławskiej. (mk)

Statystyka ..

cd ze str.5

on rezultatem luki pokoleniowej, a więc wynika z braku dopływu młodej kadry. Rzadziej wymienia się jako jedno ze źródeł tego kryzysu postępujące w coraz szybszym tempie starzenie się społeczności naukowców. Brak przy tym materiałów statystycznych – choćby z jednej szkoły wyższej – obejmujących również datę urodzenia naukowca. Nie ma wobec tego również wyraźnego obrazu starzenia się całego środowiska naukowego, lub choćby jego części. Zajmowaliśmy się tym problemem przed laty w Ośrodku Badań Progностycznych i już wówczas było jasne, że czeka nas wielki kryzys. Zajmowały się nim też najwyższe gremia naukowe: I i II Kongres Nauki Polskiej, wysuwając tzw. "pobożne życzenia", aby w 1990 r. cała kadra liczyła 167 tys. naukowców. Ten postulat przewidujący co roku średni 7% przyrost został już w 1980 r. zakwestionowany przez ówczesnego sekretarza naukowego PAN prof. Jana Kaczmarską, który zaproponował, aby ten przyrost był do 1990 r. średnio nie mniejszy niż 4,4% rocznie. Oczywiście i ten postulat nie został zrealizowany, gdyż już od następnego roku, tj. 1981, nastąpił nie wzrost, lecz regres ilościowy.

W jak trudnej sytuacji wskutek zahamowania wzrostu liczby naukowców znalazła się nauka polska – widać wyraźnie przy zestawieniu ze sobą dwóch wykresów: kadry naukowej i dydaktycznej z prognozą populacji 19-latków do 2005 r. Stabilizacja liczebna kadry nauczającej zbiega się ze znacznym przyrostem populacji, z której przynajmniej 15% winno rozpocząć studia wyższe.

Zauważmy, że od 1986 do 1991 r. kadra nauczająca wzrosła ogółem o 11,3%, czyli roczny przyrost wynosił 1,8%. Zaś w tym samym czasie populacja 19-latków wzrosła z 490 do 560 tysięcy, tj. o 70 tysięcy (14,3%). Roczny przyrost wynosi więc 2,4%.

(ciąg dalszy w następnym numerze)

NA WYDZIAŁACH

cd ze str. 6

Studia magisterskie

1. Matematyka 70 + 35 (Filia Wałbrzyska),
2. Fizyka 70
3. Inżynieria biomedyczna 70 (odrębna rekrutacja)
4. Inżynieria materiałowa 60

Studia inżynierskie

Fizyka 100 (Optyka i Fizyka Ciała Stałego)

* Dr J. Górniak przedstawił projekt systemu zlecenia zajęć dydaktycznych i rozliczania pensum w r. ak. 1995/96. Rada postanowiła wprowadzić zmiany w punktach 2, 4.2, 4.3, 4.4. i utrzymać dotychczasowe uregulowania w punktach 5.1, 5.2 - 5.2c, 5.2e.

* Zatwierdzono tematy prac dyplomowych.

* Przyjęto jednomyślnie roczne sprawozdanie z wykonania budżetu (referował dr hab. R. Gonczarek, prof.).

MECHANICZNY

Do Rady Wydziału wpłynęły recenzje pracy habilitacyjnej dra inż. Jerzego Ziaji opracowane przez prof. dra hab. inż. Andrzeja Werońskiego z Politechniki Lubelskiej, prof. dra hab. inż. Stefana Wojciechowskiego z Politechniki Warszawskiej oraz przez doc. dra hab. inż. Andrzeja Blinowskiego z IPPT PAN w Warszawie. Wszystkie recenzje były jednoznacznie pozytywne i wniosowały o dopuszczenie dra inż. Jerzego Ziaji do kolokwium habilitacyjnego.

Wg recenzentów osiągnięciem autora pracy jest wykazanie ekspansji sieci i obniżenie gęstości cynku w omawianym materiale pod wpływem zmęczenia cieplnego, określenie odkształceń plastycznych w cynku pod wpływem niskotemperaturowego zmęczenia cieplnego, wykazanie, że niskotemperaturowe zmęczenie cieplne wpływa inaczej na przebieg zmian własności tytanu niż cynku oraz udowodnienie, że własności mechaniczne tytanu polepszają się i stabilizują w miarę wzrostu liczby cykli NZC. Przedstawione przez autora wnioski stanowią naukową podstawę do zaproponowania kryterium zniszczenia.

Uwzględniając powyższe recenzje oraz pozytywne opinie o dorobku naukowym i dydaktycznym, Komisja Rady Wydziału w składzie: prof. dr hab inż. Jerzy Gronostajski, prof. dr hab inż. Marian Nowak, prof. dr hab inż. Ryszard Żuchowski (przewodniczący), dr hab inż. Romuald Będziński, dr hab inż. Włodzimierz Dudziński, prof. PWr. przedstawiła wniosek o dopuszczenie dra inż. Jerzego Ziaji do kolokwium habilitacyjnego.

29 kwietnia odbyło się kolokwium habilitacyjne i wykład habilitacyjny "Napężenia własne w praktyce konstrukcyjnej (inżynierskiej)", w wyniku czego Rada Wydziału nadała drowi Ziaji stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie Mechanika.

KSIĄŻKI, które polecamy ...

RADEK SIKORSKI

Prochy Świętych.

Podróż do Heratu w czasie wojny.

WYD. ALFA, WARSZAWA 1995 CENA 15 ZŁ

Autor książki jest postacią niecodzienną. Urodzony w 1963 roku, był przewodniczącym komitetu strajkowego w I Liceum Ogólnokształcącym im. Ludwika Waryńskiego w marcu 1981 r. w Bydgoszczy. W 1982 r. uzyskał azyl polityczny w Wielkiej Brytanii, gdzie podjął studia uniwersyteckie w Oxfordzie. Uzyskał tam w 1986 r. dyplom z zakresu filozofii i nauk politycznych. W latach 1986 - 89 był korespondentem w Afganistanie, Angoli i Jugosławii. Jest laureatem World Press Photo '88. Był wiceministrem obrony narodowej w rządzie Jana Olszewskiego.

Prezentowana książka jest zapisem wrażeń z pobytu w Afganistanie w 1986 roku. Przedstawia okres najbardziej zaciętych walk przeciwko wojskom sowieckim. Zawiera również fotografie. Świat zachodni mógł z pierwszej ręki zapoznać się ze skalą zbrodni popełnianych na ludności afgańskiej.

“Wkraczając do Afganistanu Rosjanie liczyli na sympatię i potulność jednocześnie, ale ich ocena sytuacji była zdecydowanie błędna. Okazało się, że społeczność muzułmańska, której chcieli się pozbyć, zorganizowała się w sieć podziemnego oporu znacznie bardziej nieustępliwą niż jej formy poznane na Węgrzech czy w Czechosłowacji.

To jest tak. - tłumaczył mi kiedyś Satar - *Jeśli znam kogoś religijnego, nie opuszczającego nigdy modlitw, przed wojną chodzącego zawsze do meczetu, wtedy wiem, że mogę mu zaufać. Jeżeli mój brat czy kuzyn jest bratem jego siostry albo córki, nie zdradzi mnie. Więc gdy chcę się naradzić z nim prywatnie, podejść do niego w meczecie po modlitwie i porozmawiam szczerze.”*

Książka spotkała się z bardzo dobrymi recenzjami na zachodzie i niechętnymi na wschodzie. Pisma “Wprost” i “Polityka” były co najmniej krytyczne, zwłaszcza wobec zamieszczonych w książce informacji o Polakach, którzy walczyli w Afganistanie przeciwko imperium sowieckiemu. Aby wyrobić sobie zdanie o książce i jej autorze, najlepiej przeczytać samemu. □

SHOT '96

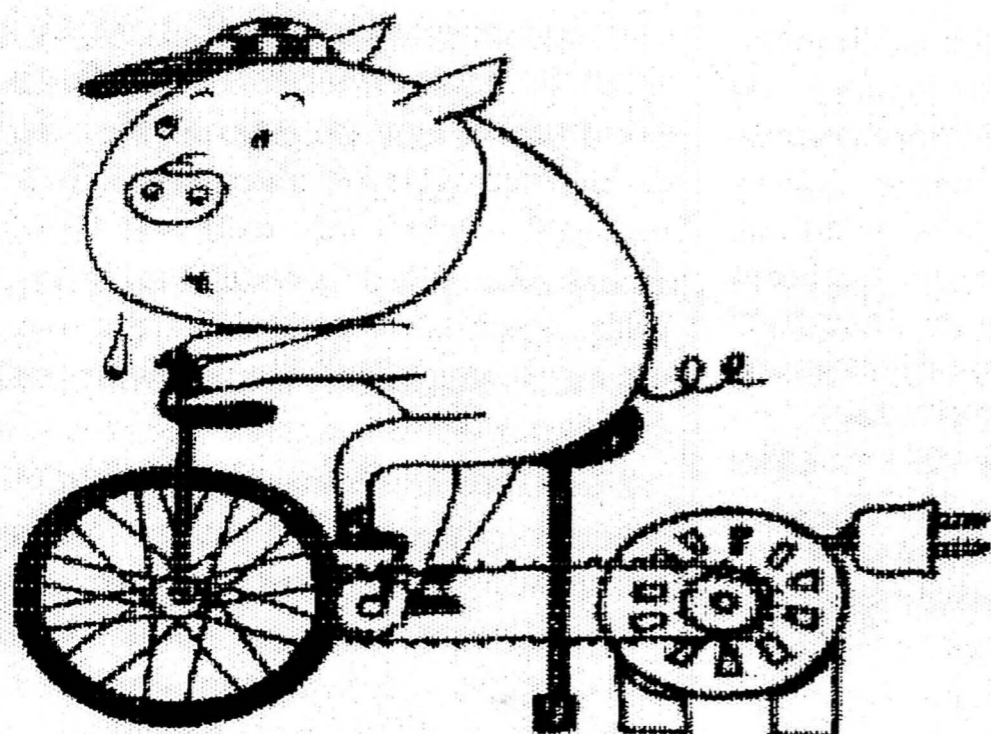
cd ze str. 6

Nawet jeśli ktoś nie zamierza organizować sesji ani przedstawiać referatu, będziemy bardzo wdzięczni za wysłanie pocztą, e-mailem lub faxem na adres Petera Morrisa wiadomości o możliwości udziału w spotkaniu wg poniższego wzoru:

1. Do you intend to attend the SHOT'96 meeting in London?
Yes No Uncertain

2. Would you prefer accomodation at the conference hotel for \$110 a night or nearby student accomodation at \$40 a night?
hotel student

Name.....

CENTRAL CONNECTICUT
STATE UNIVERSITY, USA

oraz

POLITECHNIKA WROCLAWSKA
zapraszają do udziału w V edycji rocznej
SZKOŁY BIZNESU

INSTITUTE OF BUSINESS STUDIES
we Wrocławiu

Szkoła Biznesu (IBS) działa od 1991 roku w ramach współpracy Central Connecticut State University i Politechniki Wrocławskiej.

Zajęcia w języku polskim odbywają się w trybie trzydniowych sesji (piątek, sobota, niedziela) raz w miesiącu. Program obejmuje 9 sesji. Każda z nich stanowi całość tematyczną.

Uczestnicy kończący Szkołę otrzymują amerykański Certyfikat IBS wydany przez CCSU i PWr.

Zajęcia pierwszej sesji rozpoczynają się

12 maja 1995.

Zajęcia są nastawione na praktyczne rozwiązywanie problemów. Prowadzi się na nich analizę rzeczywistych problemów, jakie wystąpiły w przedsiębiorstwach, symulacje mogących zaistnieć sytuacji itp. Odbywa się też tu trening kierowniczy.

Każdą sesję prowadzi kilku wykładowców - absolwentów I i II edycji Szkoły.

A oto tematy poszczególnych sesji:

1. Wprowadzenie do teorii i praktyki gospodarki wolnorynkowej
2. Marketing
3. Komunikacja w organizacji i zarządzaniu
4. Zagadnienia prawne zarządzania
5. Rachunkowość zarządcza
6. Finansowe koncepcje dla menedżerów
7. Zarządzanie w złożonych organizacjach
8. Kierowanie ludźmi
9. Zarządzanie strategiczne

Program szkoły adresowany jest do kadry menedżerskiej oraz do kandydatów na menedżerów.

Koszt uczestnictwa obejmuje materiały szkoleniowe oraz obiady, poczęstunek i napoje serwowane w czasie sesji i wynosi 1495 zł.

Zajęcia prowadzone w formie wykładów, dyskusji, analizy przypadków, treningów, gier, symulacji i ćwiczeń komputerowych odbywać się będą w Gmachu Głównym Politechniki Wrocławskiej (A-1) w sali 144a, Wybrzeże Wyspiańskiego 27 oraz budynku Centrum Kształcenia Ustawicznego Politechniki Wrocławskiej przy ul. Karola Szymanowskiego 7.

Centrum Kształcenia Ustawicznego
Politechniki Wrocławskiej
Wybrzeże Wyspiańskiego 27
50-370 Wrocław
tel. 203445, fax 223664

Przyzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Politechnika Wrocławska

Wybrzeże Wyspiańskiego 27

50 - 370 Wrocław

Redaktor Naczelny: dr inż. Maria Kisza
Redakcja: bud. D-5, pok. 22, tel. 20 22 89
e-mail: PRYZMAT@ite.ite.pwr.wroc.pl

Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej

PWr Nakład 1.500 egz.